

НАДГРОБНИ ПЛОЧИ ОТ РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ ГР. ПАЗАРДЖИК

Янчо Станчев

В лапидариума на РИМ Пазарджик са експонирани седем християнски надгробни плочи с инвентарни номера В-Нсф 215, В-Нсф 216, В-Нсф 217, В-Нсф 238, В-Нсф 356, В-Нсф 357 и долна част от надгробна плоча без инвентарен номер. На 19 май 2024 г. изпратих официално запитване до музея с молба да ми бъде изпратена информация къде са открити тези надгробни плочи, кога са постъпили във фонда и публикувани ли са. На 3 юни 2024 г. от музея ми отговориха с писмо, че при направената проверка няма налични данни за мястото на откриване на плочите и кога са постъпили във фонда им.

Надгробие, което според мен е от 1770 г. (АЩО). Горната му част е оформена като кръст, върху който релефно е изсечен втори, а в него са вдълбани още пет малки кръста. Долната част на мрамора е оформена като острие на кама. Под кръста в три отделни полета е разположен релефен кирилски надпис. Част от лявата горна част на кръста е отчупена.

†

ДАСПИИЮСТАН ¹

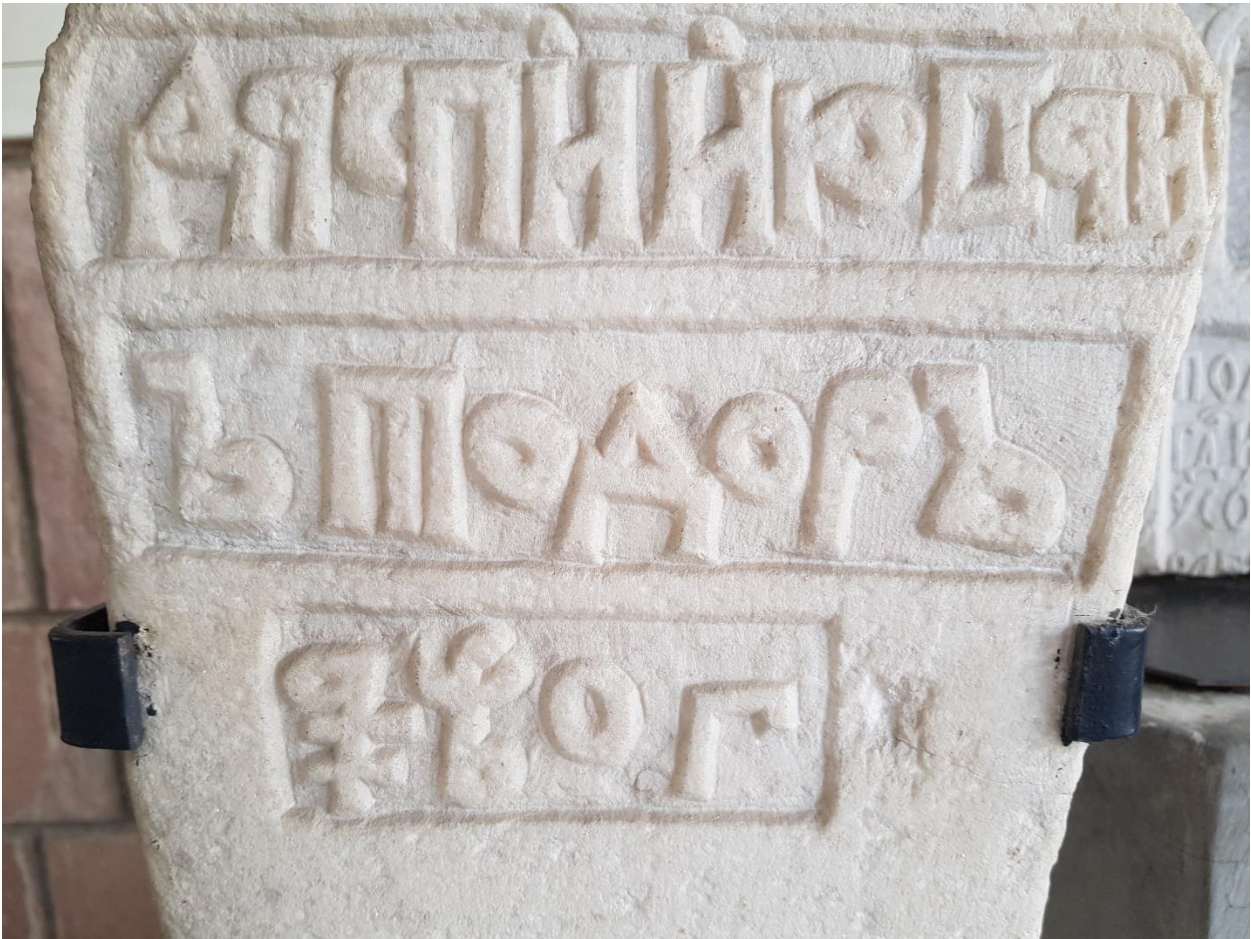
Ъ ТОДОРЪ

АЩО Г

¹ Оригинален текст

пазарджикъ въ 1485 година отъ ак-керман-
атары на мѣстото, дѣто са събирали окол-
села въ опредѣлени дни да си пазаруватъ
миналото управлѣніе наложилъ на татар-
и въ предводителъ саръ ханъ съ пилла бей,
то да бѣде по-близко до устѣсто на прохвѣтъ,
тѣмъ молила кансура, тои си установилъ въ
мѣстото село загороко (което отъ него си на-
ла дѣлъ саръ ханъ бей кюи) съ своитѣ боини
и татары, отъ които повѣстѣто останали въ
ишното положеніе на градътъ, като средоточіе на
таи областъ и сегоднѣ за търговіа и земедѣліе...
издана въ географична исторична статистическа речениа на пазар-пазарджикската пазар-
георги беселинов

Надгробие, което вероятно е от XIX век, но за съжаление е запазена само горната му част и няма как да узнаем името и годината. В горната му част е изсечен голям релефен кръст, а под него има ниша. В дясната и част има две дупки, а в лявата една. Железата, които са придържали малка метална вратичка са били отрязани. Под нишата в голям вдълбан правоъгълник е разположен релефен надпис, от който днес са останали само три реда. Странично и по цялата дължина на мрамора има украса от флорални мотиви.

†

ПОМАНИ

ГДИ Д8Ш8

УСОПШІХЪ

РАБЪ [Т???

[??????????]

[????]

Надгробна плоча от 1869 г., която е покривала гроба на народния будител Кара Никола Ангелов, роден в с. Ветрен през 1819 г. Семейството му се преселва в Пазарджик и Кара Никола започва да изучава абаджийския занаят. Овладея го толкова добре, че в продължение на много години е първомайстор на най-големия еснаф в града - абаджийският. Става ревностен борец за отварянето на български училища в Пазарджик и в целия регион. През 1859 г. заедно със Стефан Захариев и други родолюбиви българи-християни, успяват да изгонят гърците от най-голямата българска църква в Пазарджик „Успение Богородично“. Според проф. Иван Батаклиев, ако Стефан Захариев е умът на църковната борба, то Кара Никола Ангелов е волята. С подкрепата на Кара Никола и активното му участие, на 11 май 1859 г., започва тържественото честване на празника на светите братя Кирил и Методий в Пазарджик. Много уважаван и високо ценен от съгражданите си, Кара Никола е дългогодишен член на българската градска община. С неговото активно участие се решават градските дела преди Освобождението. Той е и отявлен противник е на гърцизма, заради което гръцките духовници и привържениците на гръцката клика в града го клеветят и преследват. За съжаление Кара Никола умира през 1869 г., само на 50 години, след нелеп инцидент. Той подпомага издаването на учебници и на помагала за бедните ученици в българските училища, както и на множество книги и периодични издания, които абонира за местното читалище „Виделина“. Неговото родолюбиво дело продължава съпругата му Теофана Самарова, която осигурява средства за образованието на бедните ученици в Пазарджик. Доста от страничните ръбове на плочата днес са отчупени. В четирите и ъгъла има вдълбани красиви флорални мотиви. Над вдълбания шестнадесетредов кирилски надпис има голям релефен кръст с окачен върху него венец от цветя, обвит с лента. Под надписа има релефен кадуцей. Името на Кара Никола е изписано с друг ръкописен шрифт.

С ЧЕЛОВѢШКО ПРИЛИЧІЕ
И С ДУШЕВНО ВЕЛИЧІЕ
БЪДЕНЪ БОГАТЪ И СПОСОБЕНЪ
И ВЪ ДѢЛАТА СИ ДОСТОЕНЪ
ЖИВѢАЛЪ Е ДРУЖЕЛЮБНО
КЪМЪ РОДЪТЪ СИ РОДОЛЮБНО
И ВСИЧКО ТО Е СУЕТА
И НИЧТО НѢМА НА СВѢТА
ДОБРО ИЛЪ ЗЛО БЕЗКОНЕЧНО
ЕДНО БЫВА САМО ВѢЧНО
ИМАТО НА БЛАГОДѢТЕЛЬ
СЪДРУЖЕНО С ДОБРОДѢТЕЛЬ

ТУКА ПОЧИВА ДОБРЫИ ПАТРИОТЪ
КАРА НИКОЛА АНГЕЛОВЪ ЖИВѢАЛЪ
ГОДИНЫ 50 ПРЕСТАВИСЯ
ВЪ СЕПТЕМВРІА 19 1869

Надгробна плоча от 1882 г. Лицевите ръбове на мрамора са украсени с вълнообразна плетеница, с изключение на тази в долната част, която е шнуровидна. В горната част на плочата има две вдълбани розети. Под тях в правоъгълник е вдълбан шестредов надпис на арменски, в който се открояват числата 48 и 1882. Под надписа има дивит (мастилница) с топнато в него перо, което показва, че погребаният е бил грамотен. Най-долу има нисък и широк четирикрак шкаф с три чекмеджета и две ключалки, а под него има ключ. От двете страни върху шкафчето има кипариси с кацнали на върховете им гълъби. В средата на шкафчето е поставен съд с две дръжки с поставени в него цветя.

Надгробна плоча, която вероятно е от XIX век. Запазена е само долната и част. В музея това парче мрамор е описано като архитектурен елемент. Орнаментите върху плочата са релефни. Виждаме два кипариса, а между тях съд с две дръжки, в който са поставени цветя. Под съда има дивит (мастилница) с топнато в него перо, което показва, че погребаният е бил грамотен. Под дивита има малко четирикрако шкафче с чекмеджета и три ключалки, а под него има ключ.

Надгробие, което вероятно е от 1847 г. Горната му част е оформена като кръст, който е с отчупена горна лява и странична дясна част. Запазени са последните две цифри от годината ??47 на първия ред. Надписа е кирилски, релефен и е изписан в три отделни полета.

†

[??? 18]47

[??] ЦВЕТК[О]

[?? ?????]

Надгробен паметник от 1865 г. Цялата горна част, включително снимката липсват. Долната част също липсва.

†

ВАСИЛЪ АТ. ПЕТЛЕШКОВЪ

УЧИТЕЛЪ ОТЪ ГР. БРАЦИГОВО

род. 14.X.1865 г.

поч. 16.III.194? г.

